

Jolanta Zielińska
jzielin@op.pl
Instytut Techniki
Uniwersytet Pedagogiczny
Kraków

Internet jako medium wspierające rodzinę dziecka niepełnosprawnego

Celem opracowania jest przedstawienie ogólnych zagadnień związanych z Internetem i komunikowaniem się ludzi za jego pośrednictwem. Wybrane formy nawiązywania wirtualnych kontaktów zostały scharakteryzowane w kontekście możliwości ich wykorzystania przez rodziców dzieci niepełnosprawnych. Opis teoretyczny poparto zaczerpniętymi z sieci autentycznymi przykładami zastosowania poszczególnych kanałów komunikacji. Ostatnia część zawiera analizę warunków, jakie stwarza Internet działaniu wirtualnych grup samopomocy.

Internetowe formy komunikowania się rodziców dzieci niepełnosprawnych

Jednym z najważniejszych aspektów funkcjonowania Internetu jest jego wymiar komunikacyjny. J. P. Murray wyróżnia dwa typy sieciowej komunikacji: komunikację jednostronną oraz komunikację interaktywną, która dzieli się na synchroniczną i asynchroniczną. Komunikacja synchroniczna charakteryzuje się jednoczesnością przesyłu i odbioru informacji, dlatego wymaga wirtualnego spotkania nadawcy wiadomości i jej adresata. Do form synchronicznych należą internetowe komunikatory, czaty i IRC. Z kolei komunikacja asynchroniczna zakłada rozciągnięcie w czasie wymiany informacji między rozmówcami, przekaz nie jest nadawany z intencją natychmiastowego uzyskania odpowiedzi, bądź też jest nastawiony na jednostronność komunikacji. Wśród sieciowych form porozumiewania się asynchroniczność charakteryzuje blogi oraz listy, grupy i fora dyskusyjne. Wybrane internetowe formy komunikacji zostaną w dalszej części krótko scharakteryzowane i zilustrowane przykładami wykorzystania ich przez i dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

Listy dyskusyjne i grupy dyskusyjne Usenetu

Internetowe grupy dyskusyjne (newsgroups) przypominają wirtualną tablicę ogłoszeń, na której można zamieścić swoje pytanie lub opinię na dany temat. Zgodnie z definicją, są to *internetowe środowiska wymiany wiadomości i poglądów, podzielone według hierarchii tematycznych i tworzące sieć zwaną Usenetem* [<http://wienmar.republika.pl/Slownik.htm>, 2011]. Wiadomości przesłane do grupy mogą być przechowywane w Internecie przez dłuższy czas i pogrupowane są w wątkach. Na wątek składa się wiadomość inicjująca dyskusję na dany temat oraz wszystkie udzielone na nią odpowiedzi. Hierarchiczna struktura Usenetu polega na tematycznym uporządkowaniu grup i znajduje odzwierciedlenie w ich nazewnictwie. Nazwa grupy składa się z przedzielonych kropkami skrótów, przy czym każdy kolejny człon nazwy stanowi uszczegółowienie

poruszanej tematyki (np. „pl.soc.religia” oznacza polskojęzyczną grupę, poświęconą religii – zagadnieniu leżącemu w obszarze zainteresowań nauk społecznych). Do obsługi Usenetu potrzebny jest specjalny program, zwany czytnikiem grup dyskusyjnych (np. popularny program pocztowy Outlook Express). Grupy można przeglądać także bezpośrednio na stronach WWW.

Starszą od Usenetu formą prowadzenia internetowych rozmów są listy dyskusyjne (mailing list), cieszące się mniejszą popularnością niż grupy ze względu na związane z nimi niedogodności. Listy dyskusyjne, podobnie jak grupy, służą wymianie informacji, ale ich działanie opiera się na odmiennych zasadach. Przepływ komunikatów odbywa się za pośrednictwem poczty elektronicznej i polega na przesyłaniu przez subskrybentów (czyli osoby zapisane do listy) usługi e-maili pod grupowy adres dystrybucji. Każda wysłana na ten adres wiadomość jest automatycznie przekazywana wszystkim użytkownikom danej listy dyskusyjnej. Zaletą takiej formy internetowej komunikacji, a więc szybkość nadawania i odbioru informacji, bez konieczności ich poszukiwania w Internecie, przy dużej aktywności subskrybentów staje się równocześnie jej wadą. Skrzynka pocztowa użytkownika szybko zostaje przepełniona, a e-maile otrzymane za pośrednictwem listy mieszają się z jego prywatną korespondencją [Kennedy, 1996, s. 22, 695]. Z tego powodu oraz na skutek upowszechnienia się innych form prowadzenia rozmów w Internecie (Usenetu oraz forów dyskusyjnych), komunikowanie się za pomocą list dyskusyjnych jest raczej rzadkim zjawiskiem.

Co to jest Usenet? | Netykieta | Usenet - pytania i odpowiedzi | Zaloguj się |

Gazeta.pl > Usenet > pl.soc.* > pl.soc.dzied.starsze Poniedziałek, 2 maja 2011

pl.soc.dzieci.starsze + odpowiedz na ten list

Szkoła prywatna.
Autor: Izabela Mikiciuk izabela@mikiciuk.com
Data: 22-04-2010, 12:42:18
[+ pokaż cały nagłówek](#)

Witam, mam takie pytanie, czy któraś z szanownych grupowiczek ma swoją pociechę w szkole prywatnej i mogła by się podzielić swoimi uwagami na ten temat.
Pozdrawiam

[pokaż treść wszystkich](#) [następny list »](#)

- **Szkoła prywatna.** - Izabela Mikiciuk - 22-04-2010, 12:42:18
- **Re: Szkoła prywatna.** - eMonika - 22-04-2010, 13:27:57
- **Re: Szkoła prywatna.** - Marohewka - 22-04-2010, 13:43:13 [!!!](#)
- **Re: Szkoła prywatna.** - Izabela Mikiciuk - 22-04-2010, 13:59:24
- **Re: Szkoła prywatna.** - Marohewka - 22-04-2010, 14:02:49 [!!!](#)
- **Re: Szkoła prywatna.** - Izabela Mikiciuk - 22-04-2010, 14:33:40

Rys. 1. Przykład wymiany wiadomości prowadzonej w ramach internetowej grupy dyskusyjnej, [http://usenet.gazeta.pl/usenet/0,47943.html?group=pl.soc.dzieci.starsze&tid=66685&MID=%3Chqp96d%24d8t%241%40inews.gazeta.pl%]

Zamieszczony powyżej zrzut ekranu strony serwisu Usenet – Gazeta.pl stanowi przykład funkcjonowania internetowych grup dyskusyjnych. Użytkowniczka grupy pl.soc.dzieci, poszukująca terapeuty integracji sensorycznej, zwróciła się o pomoc do pozostałych członków grupy i uzyskała kilka odpowiedzi na swoją wiadomość.

Grupy dyskusyjne Usenetu, umożliwiając wymianę myśli między swoimi członkami, mogą być więc ujmowane jako forma wspierania rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, przy czym żadna z grup figurujących obecnie w katalogu nie jest poświęcona zagadnieniu dzieci niepełnosprawnych. Ożywienie tej formy internetowego kontaktu między rodzicami mogłoby nastąpić, gdyby zebrano się grono osób chętnych do utworzenia grupy. Sytuacja taka wydaje się jednak mało prawdopodobna, ze względu na upowszechnienie się wygodniejszych i łatwiejszych w obsłudze następców grup dyskusyjnych – forów internetowych.

Fora dyskusyjne

Forum internetowe, jak wcześniej wspomniano, jest wyrosłą z Usenetu internetową formą komunikowania się o charakterze asynchronicznym. Zgodnie z najpopularniejszą definicją forum dyskusyjne to *przeniesiona do struktury stron WWW forma grup dyskusyjnych, która służy do wymiany informacji i poglądów między osobami o podobnych zainteresowaniach przy użyciu przeglądarki internetowej* [http://pl.wikipedia.org/wiki/Forum_dyskusyjne, 2011]. Wiadomości, zwane także postami, zamieszczane są bezpośrednio na stronie internetowej zawierającej forum. Dzięki takiemu rozwiązaniu do komunikowania się tą drogą nie jest potrzebny żaden dodatkowy program, a jedynie przeglądarka internetowa, niezbędna do wyświetlenia zawartości strony.

Istnieją różne sposoby uzyskania dostępu do wymiany myśli na forum. Fora anonimowe pozwalają wziąć udział w dyskusji bez potrzeby rejestracji w serwisie, na forach pół-anonimowych można się zarejestrować, ale nie jest to warunek konieczny. Dokonanie rejestracji, polegającej na uzupełnieniu formularza wymaganymi danymi osobowymi i potwierdzenie własnej tożsamości (zazwyczaj przez wysłanie e-maila zwrotnego do administratora forum) konieczne jest natomiast w przypadku forów restrykcyjnych. Grupa, która nie zamierza pozyskiwać nowych członków spośród osób postronnych, może na własny użytek założyć forum prywatne. Fora, wymagające zarejestrowania się, umożliwiają zazwyczaj prowadzenie wirtualnej dyskusji pod warunkiem wcześniejszego zalogowania się, a więc podania internetowego pseudonimu, zwanego *Nickiem* oraz hasła dostępu, utworzonych przez użytkownika podczas rejestracji. Zalogowany internauta może czytać wypowiedzi innych forumowiczów oraz dodawać własne komentarze. Niektóre fora zezwalają, aby zamieszczone na nich posty mogli czytać użytkownicy niezarejestrowani, nie mogą oni jednak czynnie uczestniczyć w dyskusjach.

Ze względu na układ zamieszczonych treści, fora można podzielić na płaskie i ustrukturalizowane. Fora płaskie składają się z jednego forum, w obrębie którego mieszczą się wszystkie wątki, posortowane chronologicznie lub alfabetycznie. Fora ustrukturalizowane uporządkowane są warstwowo, zgodnie z relacją nadrzędności-podrzędności, zazwyczaj zgodnie z następującym schematem: „Nazwa forum > Nazwa kategorii > Nazwa działu > Wątek/Temat > Post”.

Rolą forów internetowych dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, podobnie jak to ma miejsce w przypadku analogicznych grup Usenetu i list dyskusyjnych, jest organizowanie przestrzeni wymiany doświadczeń, udzielania wzajemnego wsparcia oraz nawiązania serdecznych kontaktów towarzyskich między użytkownikami. I. Krasiejko zwraca uwagę na jeszcze jedną ważną funkcję forów dyskusyjnych dla rodziców dzieci niepełnosprawnych [Krasiejko, 2007, s. 114]. Fora – jako przestrzeń anonimowego, szczerego i otwartego komunikowania przez rodziców swoich potrzeb, trudności i wątpliwości – stanowią bezcenne źródło informacji dla osób zawodowo zajmujących się pomaganiem, a także przygotowujących się do pełnienia takiej roli. Pozyskana w ten sposób wiedza o problemach rodziców dzieci niepełnosprawnych jest autentyczna i aktualna. Pożądanym kierunkiem działań profesjonalistów byłoby więc wsluchiwanie się w wyrażane przez użytkowników forum potrzeby i dostosowanie do nich zakresu udzielanej pomocy.

Fora dla rodziców dzieci niepełnosprawnych mogą podejmować tematykę jednego typu zaburzeń (np. Forum Kampania na rzecz ADHD i Zespołu Aspergera czy Forum rodziców i przyjaciół dzieci z zespołem Downa Zakątek 2), mogą także oferować dyskusję wielotematyczną wydzielając dla każdego typu niepełnosprawności osobne działy lub kategorie. Przykładowe fora zostaną zaprezentowane szczegółowo w następnym podrozdziale.

Blogi

Bardzo popularnym kanałem komunikowania się w sieci są blogi, funkcjonujące w Internecie światowym od 1995, a w polskim od 1999 roku. Nazwa *blog* pochodzi od angielskiego słowa *weblog*, oznaczającego „sieciowy rejestr” lub „sieciowy dziennik”, co oddaje istotę tej formy elektronicznego publikowania informacji. Blog jest zazwyczaj definiowany jako *miejsce, gdzie można przedstawiać własne komentarze i przemyślenia na temat pewnych wydarzeń czy to z życia publicznego, czy też prywatnego. Jest to rodzaj internetowego pamiętnika*. Zapisywanie swoich myśli w takiej formie określa się mianem *blogowania*. Na zawierającej wirtualny dziennik stronie WWW autor blogu publikuje wpisy (zwane także notatkami lub notkami), które mogą być czytane i komentowane przez osoby odwiedzające daną stronę. Naczelną zasadą odróżniającą blog od innych form komunikowania się w Internecie, na przykład od tematycznych stron internetowych, jest chronologiczne uporządkowanie treści. Nowe notatki, pojawiające się na blogu, opatrzone są datą i godziną ich publikacji i zgodnie z chronologią są również archiwizowane. Notatki mogą dotyczyć jednego wybranego przez autora zagadnienia (blogi monotematyczne) lub poruszać tematy różnorodne (blogi ogólne). Oprócz notatek i komentarzy do nich, blogi zawierają najczęściej księgę gości, archiwum wpisów oraz przekierowania (linki) do innych stron.

Przeprowadzone w 2007 r. polskie badania „Motywacje, zachowania i poglądy autorów i czytelników blogów” wykazały, iż ujmowanie blogu jedynie w kategoriach sieciowego pamiętnika jest niepełne. Obecnie coraz częściej blogi zawierają nie tylko tekst, ale również obrazy i materiały audiowizualne i bywają wykorzystywane na przykład w dziennikarstwie, polityce czy marketingu. Raport z niniejszych badań prezentuje

następującą typologię internetowych dzienników, uzasadnioną różnorodnością powodów prowadzenia blogu i zamieszczanych na nim treści:

- blogi osobiste – pisane w celu zachowania pomysłów, doświadczeń i uczuć na przyszłość oraz wyrażania uczuć; ich treści dotyczą własnego życia prywatnego autora;
- blogi zawodowe – pisane w celach zawodowych lub naukowych oraz opisujące tematy zawodowe;
- blogi opisujące świat – pisane w celu wyrażania opinii; opisują bieżące tematy ważne dla okolicy, kraju, świata lub tematy związane z zainteresowaniami autora;
- blogi związane z hobby – główne powody ich pisania to zainteresowania i hobby, a treści zawierają własną twórczość ich autorów;
- blogi relacyjne – pisane w celu podtrzymywania kontaktu z przyjaciółmi i znajomymi lub w celu nawiązania nowych kontaktów.

Można przypuszczać, że istniejąca w sieci duża liczba blogów poświęcona niepełnosprawnym dzieciom, tworzona przez ich rodziców, ma w większości charakter blogów osobistych i relacyjnych. Rodzice dzielą się swoimi doświadczeniami związanymi z wychowywaniem dziecka, wyrażają pozytywne emocje związane z jego sukcesami lub ból, zdenerwowanie i smutek wywołane trudnościami w jego rozwoju i terapii. Nie wszystkie wpisy muszą dotyczyć spraw związanych z dzieckiem. Niektóre notatki mogą na przykład odnosić się do zamilowań rodziców, przedstawiać ich twórczość artystyczną czy komentować bieżące krajowe i światowe wydarzenia [Żyta, 2008, s. 34].

Według Parzuchowskiego [Żyta, 2008, s. 34], pisanie blogu może mieć charakter terapeutyczny. Możliwość zachowania dowolnego poziomu anonimowości i brak bezpośredniego kontaktu z odbiorcą zamieszczonego tekstu sprawia, że autorzy ujawniają na blogach wiele głębokich emocji i szczegółów z życia osobistego. Opisywanie stresujących wydarzeń, podobnie jak mówienie o nich w gabinecie psychoterapeuty, wpływa korzystnie na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka. Mówienie o własnych przeżyciach pozwala rozładować nagromadzone napięcie („wypisać się”), uporządkować emocje, przemyśleć swoje problemy i spojrzeć na nie z nowej perspektywy. Istnieje także hipoteza tłumacząca terapeutyczny wymiar blogowania o trudnościach za pomocą pojęcia habituacji (przyzwyczajania do trudności). Jeszcze inna koncepcja wiąże dobroczynny wpływ opisywania własnych przeżyć ze zmianami w życiu społecznym, jakie następują po publicznym ujawnieniu własnych tajemnic – z większą otwartością i chęcią kontaktowania się z otoczeniem.

Przykładem wirtualnego dziennika, poświęconego tematyce wychowania i opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, jest blog „Cud miłości”, prowadzony przez matkę trzyletniej dziewczynki chorej na wrodzoną łamliwość kości. Nowe notatki pojawiają się w nim kilka razy w tygodniu lub nawet codziennie.

Autorka opisuje w notatkach rozwój swojej córki, historię jej choroby i terapii, dzieli się negatywnymi przeżyciami związanymi z niefachową opieką nad ciężką i trudną współpracą ze specjalistami, opowiada o problemach z zatrudnieniem opiekunki do dziecka i kompetentnego rehabilitanta. Autorka nierzadko zwierza się ze swoich marzeń i kłopotów rodzinnych. Wiele notatek opisujących codzienne wydarzenia z życia dziewczynki zilustrowanych jest fotografiami. Dla rodziców dzieci z wrodzoną łamliwością kości, a także

dla innych zainteresowanych osób, autorka podaje swój adres e-mailowy, oferując radę, wysłuchanie oraz wsparcie duchowe. Na blogu pojawiają się również notatki z prośbą o pomoc dla innych potrzebujących pomocy dzieci.

CUD MIŁOŚCI

To blog o mojej cudownej, upragnionej i wyśnionej córce. Kiedy zaczęłam go pisać Anulka nie miała roczki, teraz ma 4 lata. Jest chora na Osteogenesis Imperfecta. Mimo choroby jest dla nas skarbem i szczęściem największym. Życie z niepełnosprawnym dzieckiem nie jest udręką i nieszczęściem. Jest pełne miłości i szczęścia. Choroba to nie kara, ale sprawdzian z miłości i człowieczeństwa. Blog jest również o mnie, mamie Ani. O trudnym życiu niepełnosprawnej kobiety. O moich radościach i smutkach. Drogi gościu, odwiedzając ten blog, odwiedzasz mój dom. Jeśli Ci się u mnie podoba, zostań na dłużej. Jeśli nie odpowiada Ci to co piszę, odejdź, nie zostawiając obraźliwych komentarzy. Wszystkie zdjęcia i teksty zamieszczone na tej stronie są chronione prawem autorskim, użycie ich bez pisemnej zgody autora jest zabronione!

RSS

Archiwum

Luty 2007
Marzec 2007
Kwiecień 2007
Maj 2007
Czerwiec 2007
Lipiec 2007
Sierpień 2007
Wrzesień 2007
Październik 2007
Listopad 2007
Grudzień 2007

Siepomaga na bis

Drodzy czytelnicy,

Zbliża się koniec akcji charytatywnej, którą na rzecz Nulki prowadzą moi przyjaciele z Fundacji Polska Pomoc. Wszystkich, którzy chcieliby wspomóc rehabilitację i leczenie Anulki, ponownie zapraszam do odwiedzenia strony:

Niedziela, 01 maja 2011

Rys. 2. Przykładowy blog prowadzony przez matkę dziecka niepełnosprawnego
[<http://nulka.blox.pl/> dostęp 10.05.2011]

Blog „Cud miłości” ma wielu wiernych czytelników, wśród których znajdują się także rodzice niepełnosprawnych dzieci. Odwiedzający blog chętnie komentują zamieszczone na nim wpisy, okazując autorce życzliwość, wspierając ją emocjonalnie i duchowo, proponując przyjaźń. W komentarzach pojawiają się często wyrazy radości z postępów rozwojowych dziewczynki oraz słowa otuchy („Trzymaj się!”, „Wiele sił do dalszej walki!”), zdarzają się także pytania o sprzęt czy meble dla dziecka, o których rodzice przeczytali w notatce lub zauważyli na zdjęciach. Autorka zachęca czytelników blogu do komentowania i wyraża zadowolenie z zainteresowania, jakim cieszą się jej wpisy.

Blog zawiera archiwum wpisów od lutego 2007, galerię zdjęć oraz dział *Chcesz pomóc?*, zawierający informacje na temat przekazywania 1% podatku, odsyłacz do witryny fundacji opiekującej się dziewczynką oraz linki do stron innych dzieci potrzebujących wsparcia. „Cud miłości” zamieszcza także listę polecanych blogów, ulubione strony hobbyistyczne autorki, linki do stron i forów internetowych przydatnych rodzicom, w tym

rodzicom dzieci niepełnosprawnych. Licznik odwiedzin strony wskazuje, że blog zanotował już niemal 328 tysięcy wejść.

Wydaje się, że bliskie relacje i atmosfera życzliwości, jaka wytworzyła się między autorką opisanego blogu a jego czytelnikami, stanowi argument przemawiający za przydatnością internetowych dzienników we wzajemnym wspieraniu się rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju. Przykład blogu „Cud miłości” ukazuje, że komunikacja poprzez internetowy dziennik, choć pozornie jednostronna, ma tak naprawdę charakter dialogu [Olcoń-Kubicka, 2006, s. 36]. Podobnie, udzielane za jego pośrednictwem wsparcie może mieć charakter dwustronny, przynosząc korzyść zarówno właścicielowi dziennika jak i osobom czytającym wpisy.

Strony WWW

Obmyślona na początku lat 90. XX wieku usługa World Wide Web (WWW) stanowi system połączonych dokumentów znajdujących się w Internecie. *Dokumenty World Wide Web, zwane stronami lub witrynami WWW, mogą zawierać tekst, grafikę, dźwięk, filmy, animacje itp.* [<http://www.i-slovník.pl/>, 2009]. Istnieją dwa sposoby poruszania się w zasobach WWW: poprzez wpisanie adresu strony internetowej (jeśli jest znany użytkownikowi) w okno przeglądarki lub za pomocą systemu umieszczonych na stronach odsyłaczy, zwanych linkami lub hiperłączami [Leszczyński, 2000, s. 98].

Własną stronę internetową może założyć każdy użytkownik, obojętnie czy jest to osoba prywatna, czy firma lub organizacja, dlatego liczba sieciowych dokumentów stale się zwiększa. Obecna liczba zarejestrowanych w Internecie domen wynosi prawie 110 milionów [<http://www.domaintools.com/internet-statistics/>, 2009].

Szczególnym rodzajem stron internetowych są tzw. portale. Nazwa *portal* wywodzi się od łacińskiego słowa *porta*, oznaczającego bramę. Portale zawierają odnośniki do wielu innych stron internetowych oraz są wyposażone w wiele narzędzi ułatwiających korzystanie z zasobów sieci, dzięki czemu stanowią właśnie swego rodzaju „bramy do Internetu”. Dla przykładu, Wirtualna Polska – najstarszy polski portal internetowy – oferuje m.in. następujące usługi: darmowe konto poczty elektronicznej, wyszukiwarkę internetową, serwis blogowy, czat, katalog pogrupowanych tematycznie stron WWW, telewizję internetową, prognozę pogody, informacje o kursach walut, ogłoszenia, program telewizyjny i wiele innych. Portal zogniskowany wokół określonej tematyki czy dziedziny wiedzy (np. biznes, astronomia, wędkarstwo, zespół Downa, etc.) nazywany jest *portalem wertykalnym* lub *wortalem*.

Istnieje wiele stron WWW i portali internetowych poświęconych tematyce niepełnosprawności, na przykład encyklopedie chorób, archiwa artykułów specjalistycznych czy strony zawierające inne treści pomocne rodzicom dzieci z zaburzeniami w rozwoju. W celu propagowania prowadzonej przez siebie działalności, własne witryny internetowe coraz częściej zakładają stowarzyszenia i fundacje.

Przykładem witryny internetowej poświęconej tematyce dzieci z zaburzeniami rozwoju jest wortal „Strona Dzieci Sprawnych Inaczej” (SDSI). Wortal stanowi bogate źródło informacji na tematy związane z niepełnosprawnością i sam sprzyja ich wymianie między użytkownikami, oferując szeroki zakres usług internetowych.

Witryna zawiera aktualizowany na bieżąco dział *NewsRoom*, w którym umieszczane są przede wszystkim informacje związane ze zdrowiem, terapią i edukacją dzieci niepełnosprawnych, relacje z badań naukowych z dziedziny medycyny i psychologii, regulacje prawne kwestii związanych z niepełnosprawnością. Dostępna wortalu baza WWW zawiera pogrupowane tematycznie odnośniki do polecanych stron internetowych. SPDI gromadzi także i publikuje na swoich stronach fragmenty audycji telewizyjnych poruszających tematykę zdrowotną lub kulturalną. Dział *Edukacja* zawiera bazę opublikowanych w serwisie artykułów, poświęconych wykorzystaniu technologii informacyjnej w edukacji, terapii i zabawie dziecka, recenzje komputerowych programów edukacyjnych dla dzieci oraz książek i czasopism poruszających zagadnienie niepełnosprawności. W dziale *Media* można znaleźć pliki video oraz pliki dźwiękowe, prezentujące audycje przygotowane dla dzieci lub przez dzieci, a w dziale *Sztuka* – fotoreportaże z uroczystości szkolnych, konkursów, wycieczek, a także ilustrowany katalog stron internetowych dla dzieci. Podstrona, prezentująca sztukę dziecięcą, nie jest niestety rozwijana. Usługa o nazwie *ChatRoom* umożliwia osobom odwiedzającym wortal spotkanie się i pogawędkę w wirtualnym pokoju rozmów, zaś dzięki opcji *Ankieta* czytelnicy serwisu mogą jednym kliknięciem wyrazić swoją opinię na zaproponowany temat.

- [Sam!-Sobie](#)
- [Słaskie "FORUM"](#)
- [Klon](#)
- [MENIS](#)
- [SPORT niepełnospr.](#)
- [Helsińska Fund.](#)

książki >>>

Książka wyd. PWN poświęcona została jednej z podstawowych idei pedagogiki specjalnej - integracyjnemu kształceniu osób niepełnosprawnych. Prezentuje współczesny stan wiedzy oraz analizę potrzeb i możliwości urzeczywistnienia tej idei w praktyce edukacyjnej. Przedstawia również analizę sposobów radzenia sobie przez nowoczesne systemy szkolne z integracyjnym kształceniem niepełnosprawnych... [więcej informacji](#)

programy CD >>>

- **Zmiana siedziby Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych** - Uprzejmie informujemy, że Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych zmieniło siedzibę i obecnie znajduje się przy ulicy Nowogrodzkiej 11... [czytaj całość >>>](#) | 28 04 2011 publikował bn | [hot] |
- **Lekcje muzyki w dzieciństwie to sprawniejszy mózg na starość** - Posyłanie dzieci na lekcje muzyki to dobra inwestycja w ich przyszłość. Może bowiem zaowocować większą sprawnością intelektualną w podeszłym wieku, nawet u osób, które zarzuciły już grę na instrumencie - informuje pismo "Neuropsychology"... [czytaj całość >>>](#) | 28 04 2011 publikował bn | [hot] |
- **15. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik** - Już za cztery tygodnie, w sobotę 28 maja, w Parku Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego w Warszawie odbędzie się wielki naukowy happening, który po raz 15. poprzez zabawę i fascynujące doświadczenia będzie popularyzował naukę w Polsce... [czytaj całość >>>](#) | 28 04 2011 publikował bn | [hot] |
- **Trwa siódma edycja akcji Polska Biega** - Trwa siódma edycja akcji Polska Biega. Przed nami wielki biegowy weekend 13-15 maja! O co w tym chodzi? To punkt kulminacyjny całorocznej akcji - biegowie popolite ruszenie. W tym samym czasie w całym kraju krótkie biegi o otwartej formule organizują firmy, instytucje i setki tzw. niezrzeszonych. Pomysł cieszy się coraz większym zainteresowaniem - w ubiegłym roku w ramach akcji odbyło się aż 611 biegów, wzięły w nich udział aż 102 tys. Polaków. [czytaj całość >>>](#) | 21 04 2011 publikował wn | [hot] |

- [Badania genetyczne i metaboliczne](#)
- [quantec](#)
- [Autyzm po 18-ście](#)
- [Dieta bezglutenowa /bezmielczna](#)
- [autysta w I klasie szkoły podstawowej- problem!](#)

wiadomości >>>

- [Zmiana siedziby Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych](#)
- [Lekcje muzyki w dzieciństwie to sprawniejszy mózg na starość](#)
- [15. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik](#)
- [Trwa siódma edycja akcji Polska Biega](#)
- [Spotkanie z Agnieszką Fraczek - pisarka i poetka](#)
- [Konkurs „Mama ma wsparcie”](#)
- [Aukcja charytatywna w Renomie](#)
- [„Pamiętaj o Mamach” – inauguracja kampanii społecznej](#)

Rys. 3. Przykładowa witryna internetowa poświęcona problematyce dzieci niepełnosprawnych [http://www.dzieci.org.pl dostęp 11.05.2011]

Strona Dzieci Sprawnych Inaczej oferuje dodatkowo możliwość założenia darmowego konta e-mail w domenie *dzieci.org.pl*, stworzenia i umieszczenia w serwisie własnej strony WWW, a także wysłania wykonanej przez dziecko – również niepełnosprawne – internetowej kartki pocztowej.

Najbardziej rozbudowanym i najprężniej rozwijającym się działem serwisu jest forum czytelników, na którym rodzice dzieci niepełnosprawnych mogą podyskutować na temat

problemów rozwojowych i szans edukacyjnych swoich dzieci, a także zamieszczać ogłoszenia typu „Kupię/wypożyczę”, „Sprzedam/oddam”. Tematyka forum nie jest zawężona jedynie do dzieci i ich problemów, umożliwiając rodzicom rozmowę o sprawach niezwiązanych bezpośrednio z niepełnosprawnością i poszukiwanie nowych znajomości.

Dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju wortal „Strona Dzieci Sprawnych” może być źródłem aktualnych wiadomości związanych z zagadnieniem niepełnosprawności, gromadząc w jednym miejscu informacje dotyczące medycznych, psychologicznych, prawnych i innych jej aspektów. Dzięki wbudowanemu forum internetowemu oraz pokojowi rozmów (chatowi), wortal ułatwia nawiązanie wzajemnych kontaktów między użytkownikami serwisu.

Bassam Aouil, znawca problematyki udzielania pomocy psychologicznej w Internecie i założyciel działającego w sieci Akademickiego Centrum Pomocy Psychologicznej, definiuje przedmiot swoich dociekań następująco: *Przez Pomoc psychologiczną Online (Online czyli w bezpośrednim, rzeczywistym czasie) rozumiemy pomoc psychologiczną świadczoną zdalnie przy pomocy mediów elektronicznych, takich jak: Internet, telefon, wideotelefon* [Aouil, 2004].

Pomoc online może być realizowana w dwu postaciach: jako usługi informacyjne oraz usługi o charakterze terapeutycznym. Pomoc informacyjna udzielana za pośrednictwem sieci, świadczona jest przez psychologów klinicznych. Jej celem jest promocja zdrowia psychicznego w drodze pośredniego i bezpośredniego kontaktu z odbiorcami, a także zamieszczania na stronach WWW materiałów informacyjnych dotyczących funkcjonowania człowieka w różnych sytuacjach życiowych. Analogiczną pomoc mogą świadczyć specjaliści z innych dziedzin nauki, np. logopedzi, rehabilitanci, prawnicy, lekarze.

Więcej kontrowersji wzbudza świadczenie za pośrednictwem Internetu usług o charakterze terapeutycznym. Wątpliwości budzi jakość relacji między osobą w potrzebie a udzielającym wsparcia specjalistą oraz możliwość dokładnego rozpoznania problemu klienta w sytuacji, gdy pośrednikiem w takim kontakcie jest narzędzie elektroniczne [Aouil, 2004, s. 80].

Pierwsze próby wykorzystania sieci do świadczenia usług psychologicznych sięgają lat 70. XX wieku i prowadzone były w Stanach Zjednoczonych, zaś wzrost ich popularności związany jest z pojawieniem się pierwszych grup dyskusyjnych (1976). W drugiej połowie lat 80. rozwinęła się gałąź usług bezpłatnych w postaci jednorazowych konsultacji i porad. Obecnie w sieci można znaleźć wiele internetowych poradni czy indywidualnych specjalistów, gotowych udzielić pomocy, zarówno bezpłatnej, jak i płatnej.

Przykładem darmowego udzielania pomocy online jest znajdujący się na forum internetowym *Kampania na rzecz ADHD i Zespołu Aspergera* w dziale *Niezbędnik ADHD-owca* wątek „Psycholog radzi”, opisany słowami „Tu wypowiadają się fachowcy!!!”. Każdy może tam zadać pytanie, a pierwszeństwo w udzieleniu odpowiedzi ma obecny na forum specjalista. Dopiero po jego wypowiedzi do problemu przedstawionego w pytaniu lub do rozwiązania podanego przez psychologa mogą ustosunkować się pozostali użytkownicy forum.

Portal informacyjny dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oferuje bezpłatną pomoc specjalistów za pośrednictwem poczty elektronicznej. W strukturę strony wbudowany jest formularz kontaktowy, pozwalający przesłać pytanie do jej twórców. Użytkownik wybiera specjalistę, do którego jest skierowane pytanie (logopeda, psycholog dziecięcy, pedagog specjalny, rehabilitant ruchowy) lub wysyła wiadomość na ogólny adres e-mail serwisu.

Coraz liczniejsze w sieci stają się strony internetowe oferujące płatne konsultacje psychologiczne przez e-mail, Skype, zamówioną przez Internet rozmowę telefoniczną, prywatny czat lub działający na podobnych zasadach komunikator Gadu-Gadu. Płatna pomoc psychologiczna online nie jest usługą tanią – ceny za poradę e-mailową oscylują w granicach 30-40 zł, zaś 50-minutowy kontakt w czasie rzeczywistym (przez komunikatory) to wydatek rzędu 60-70 złotych.

Ankieta na temat Nasilenie symptomów „WYPALENIA SIĘ SIĘ” rodziców dzieci niepełnosprawnych

W ankiecie tej zostały zawarte twierdzenia, których treść przejawia równie objawy zmęczenia metaforicznego spowodowane długowieciami opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi. Proszę wybrać i zaznaczyć krzyżykiem jedną z trzech proponowanych odpowiedzi, odnosząc treść każdego stwierdzenia do siebie. Zapewniam Pani/Panu pełną dyskrecję. Odpowiedzi posłużą do opracowania pracy naukowej dotyczącej problemów emocjonalnych rodziców dzieci niepełnosprawnych. Bardzo proszę o rzetelne i szczerze odpowiedzi.

Wybierz swoją płeć:

mężczyzna
 kobieta

Podaj swój wiek:

10

Wybierz miejsce zamieszkania:

dolnośląskie

Wykształcenie:

Podstawowe
 Średnie
 Zawodowe
 Wyższe

Rys. 4. Przykładowy formularz pomocy Online udostępniany przez portal dla rodzin dzieci niepełnosprawnych [<http://www.niepelnosprawne.pl> dostęp 11.05.2011]

Porady specjalistów udzielane przez Internet mają swoje zalety, takie jak dostępność, anonimowość, oszczędność czasu i (w przypadku ofert nieodpłatnych) pieniędzy. Rodzice, korzystający z takiej formy wsparcia powinni jednak pamiętać, że nie wszystkie problemy mogą być rozwiązane tą drogą. Wirtualne poradnictwo może być traktowane jako dodatek, uzupełnienie konsultacji w realnym gabinecie specjalisty, nie może natomiast całkowicie jej zastąpić.

Chaty i IRC

Jak już wcześniej wspomniano, jednym z typów prowadzenia internetowych konwersacji jest komunikacja o charakterze synchronicznym, a więc odbywająca się

w czasie rzeczywistym. Równoczesność przesyłu i odbioru informacji między sieciowymi rozmówcami jest cechą usługi internetowej, zwanej chatem (w wersji spolszczonej czatem).

Pochodzące z języka angielskiego słowo *czat* oznacza rozmowę, pogawędkę lub czynność gawędzenia, prowadzenia lekkiej rozmowy. Czat można więc określić jako *przestrzeń wirtualną dającą użytkownikom możliwość »spotkania się« i »dialogowania« ze sobą nawzajem* [Cantelmi, Grifo, 2003, s. 50]. Aby taka internetowa rozmowa mogła zostać przeprowadzona, jej uczestnicy muszą być obecni (zalogowani) w tym samym czasie we wspólnej wirtualnej przestrzeni, zwanej „kanałem” lub „pokojem”. Wypowiedzi uczestników czatu natychmiast po przesłaniu są widoczne na ekranach komputerów wszystkich osób przebywających w danym pokoju rozmów. Istnieje także możliwość prowadzenia z drugą osobą rozmowy prywatnej.

Najstarszą usługą internetową, polegającą na prowadzeniu na żywo sieciowych pogawędek, jest IRC (Internet Relay Chat – rozmowa przekazywana przez Internet). Dyskusje w jego ramach odbywają się na kanałach tematycznych, z których każdy ma swojego operatora – osobę pilnującą porządku, mającą prawo usunąć z kanału dyskutanta nie przestrzegającego zasad kulturalnego zachowania. Aby skorzystać z IRC należy dysponować programem do jego obsługi, zwanym klientem IRC oraz wybrać *nick* (internetowy pseudonim), którym będą opatrzone przesyłane przez użytkownika wiadomości. Prowadzenie rozmów poprzez IRC wymaga wprawy w posługiwaniu się specjalnymi komendami, określającymi czynności, jakie uczestnik rozmowy chce wykonać. Niezbędna jest także podzielność uwagi, gdy na kanale wyodrębni się kilka grup osób rozmawiających na odmienne tematy.

Obecnie wiele portali internetowych udostępnia usługę czatowania; niektóre z nich co pewien czas organizują także „czat z ekspertem”, podczas którego zalogowani użytkownicy kierują do aktualnie przebywającego w pokoju rozmów specjalisty swoje pytania. Odpowiedzi udzielane są bezpośrednio po pojawieniu się pytania. Poniższy zrzut ekranowy przedstawia fragment zapisu czatu z przedstawicielką Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabo widzących Tęcza, który odbył się w portalu Wirtualna Polska.

Pomagajmy niepełnosprawnym

Anna Witarzewska - Stowarzyszenie Tęcza

Spotkanie odbyło się:

2002-09-25 (20:00)

Opis gościa

ZAPS CZATA

[1] 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ▶ Następna

Moderator: Dobry wieczór , dzisiaj rozmawiać będziemy o problemach dzieci niewidomych i słabo widzących , naszym gościem jest Pani Anna Witarzewska Wice Prezes Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niewidomych i Słabo widzących Tęcza, jest z nami także Pan Prezes Krzysztof Waksberg, czekamy na pytania.

A_Witarzewska: Dobry wieczór, witamy bardzo serdecznie wszystkie osoby zainteresowane problemami dzieci niewidomych oraz działalnością organizacji pozarządowych działających na rzecz niepełnosprawnych.

~dipol: Jak dużo w Polsce jest dzieci niewidomych ?

A_Witarzewska: Szacunki Polskiego Związku Niewidomych mówią o 5 tys. dzieci, ale naszym zdaniem jest to zaniżona liczba. Mówimy o dzieciach do lat 18, bo dorosłych niewidomych jest więcej. Nie ma centralnego rejestru osób niewidomych.

Rys. 5. Fragment zapisu czatu z przedstawicielką stowarzyszenia pomagającego dzieciom niepełnosprawnym [http://czat.wp.pl/id_czata,1176,zapis.htm dostęp 11.05.2011]

Za pośrednictwem czatu rodzice dzieci niepełnosprawnych nie tylko mogą brać udział w konsultacjach „na żywo” ze specjalistami, ale przede wszystkim prowadzić osobiste lub grupowe rozmowy między sobą. Taka forma komunikacji wymaga jednak uzgodnienia wspólnego terminu, w którym osoby zainteresowane zasiądą przed swoimi komputerami. Okazuje się bowiem, że przy obecnej popularności forów dyskusyjnych coraz trudniej jest zastać na czacie partnera gotowego do rozmowy.

Internet jako przestrzeń dla grup samopomocy

Internet, będący w swojej istocie informacją, z biegiem czasu i wraz ze swoim rozwojem stał się przestrzenią, czego dowodem jest stosowany na określenie wirtualnego świata termin „cyberprzestrzeń”. Elementem znaczącym dla stworzenia takiego obrazu Internetu jest język używany w odniesieniu do jego zasobów, nasycony metaforami związanymi z ruchem i przestrzenią: „internauci odwiedzają strony, autorzy blogów zapraszają gości do siebie, fora dyskusyjne bywają *kameralne* lub *załoczone*, czaty odbywają się w *pokojach*, gdzie ludzie *siedzą*. Do tego w sieci *czają się* oszuści, *grasują* cyberwłamywacze, *krążą* pedofile. Wszystko to sprawia wrażenie, iż to my udajemy się do informacji, a nie że informacja dociera do nas (...)”. Internet może więc być odbierany przez

swoich użytkowników jako miejsce, w którym poszczególne osoby spotykają się ze sobą, rozmawiają, tworzą wirtualne społeczności. Coraz więcej form aktywności znanych z realnego życia można realizować także wirtualnie – popularność zdobyło choćby czytanie gazet, umawianie się na randki czy robienie w sieci zakupów. Internet pokazuje, że jest medium otwartym na nowe możliwości oraz że potrafi skutecznie naśladować rzeczywistość. Taki świat wirtualny nie powinien stawiać barier upowszechnianiu się internetowych form wsparcia społecznego, w tym inicjatywom zmierzającym do łączenia się internautów w sieciowe grupy samopomocy. Kwestią wymagającą zbadania jest skuteczność tego typu wsparcia.

Efektywne działanie grupy samopomocy wymaga wytworzenia się więzi między jej członkami. Badaczy Internetu nurtuje pytanie, czy społeczności sieciowe są w stanie wykształcić na tyle bliskie i silne relacje, aby można było je nazwać wspólnotami. Wyniki niektórych badań pokazują, że internetowe znajomości są płytsze i słabiej emocjonalnie angażujące niż te zawierane w prawdziwym życiu. Inne badania stwierdzają, że relacje zawiazane w sieci mogą dorównywać tym realnym przydawany im znaczeniem i intensywnością [Krejtz, 2006, s. 45].

Castells twierdzi, że wirtualna wspólnota, przez którą rozumie *samodefiniującą się, elektroniczną sieć interaktywnej komunikacji, zorganizowaną wokół podzielanych zainteresowań lub celów (...)* [Castells, 2003, s. 362], może odgrywać większe znaczenie niż to, które przypisują jej niektórzy badacze. Dowiedziono bowiem, że nawet między użytkownikami sieci, połączonymi słabymi więziami, może zaistnieć zjawisko wzajemnego wspierania się. Komunikacja online sprzyja szczerzej i otwartej dyskusji, choć nawiązana w ten sposób relacja bywa efemeryczna. Wspólnota wirtualna rządzi się innymi prawami niż wspólnota fizyczna, podlega innym wzorom komunikacji i interakcji, nie można jednak powiedzieć o niej, że jest czymś nierzeczywistym.

Zaletą uczestnictwa jednostki w internetowych wspólnotach jest rozszerzenie sieci jej społecznych powiązań [Castells, 2003, s. 362]. Podobny pogląd wyrażają K. Krejtz i I. Krejtz: *Okazuje się (...), że komunikacja za pomocą Internetu daje (...) szansę na nawiązanie prawdziwie silnych więzów z grupą osób, których spotkanie w świecie realnym byłoby utrudnione lub niemożliwe* [Krejtz, 2006, s. 47].

Wzorcem dla działalności wirtualnych grup wzajemnego wsparcia są analogiczne grupy spotykające się w świecie rzeczywistym. Cele do których dążą oba wymienione typy wspólnot – wymiana doświadczeń, informacji i wsparcia emocjonalnego – są zbieżne; specyficzna jest natomiast forma ich realizacji. Cantelmi i Grifo określają relacje nawiązywane za pośrednictwem Internetu jako „komunikację chronioną” [Cantelmi, Grifo, 2003, s. 130] przez wzgląd na ich specyficzne cechy, ułatwiające otwarte mówienie o najbardziej osobistych problemach – anonimowość i brak kontaktu twarzą w twarz. Grupy internetowe dają także możliwość regulowania częstości i intensywności kontaktów, w zależności od aktualnej potrzeby wsparcia odczuwanej przez ich uczestników .

Ogólnie znana jest reguła mówiąca, że ludzie chętniej pomagają osobom, które uważają za podobne do siebie. Ze względu na specyfikę komunikacji internetowej wiek, wygląd czy płeć – cechy rozmówcy, które pozostają nieznane dopóki on sam nie zechce ich zdradzić – odgrywają podczas oceny podobieństwa ograniczoną rolę. Najważniejsze stają

się postawy i zainteresowania, oceniane często jako zbieżne na podstawie samej tylko przynależności do wspólnej sieciowej grupy [Wallace, 2005, s. 101]. Grupa wzajemnego wsparcia działająca wirtualnie ma więc w stosunku do grupy tradycyjnej tę przewagę, że eliminuje niektóre elementy, mogące mieć negatywny wpływ na chęć udzielenia pomocy drugiej osobie.

Porównując działanie internetowych oraz klasycznych grup wzajemnego wsparcia, Grabowska wprowadza pojęcie „wartości dodanej Internetu”, definiowanej opisowo jako *to wszystko, co odróżnia zjawiska mające miejsce w sieci od analogicznych zjawisk, zachodzących w świecie rzeczywistym. Jest wszystkim, co w Internecie można znaleźć, a czego w rzeczywistości nie ma, bądź w Internecie wydaje się w subiektywnym stopniu lepsze niż w rzeczywistości* [Wallace, 2005, s. 101]. Komponenty wartości dodanej w odniesieniu do Internetu jako narzędzia nawiązywania wspierających interakcji między ludźmi, a co za tym idzie – sprzyjającego powstawaniu sieciowych grup samopomocy – przedstawiają się następująco:

- nowa forma, czyli elektroniczna wersja słowa pisanego. Forma pisemna pozwala na przemyślenie i staranne zredagowanie własnej wiadomości, co zmniejsza ryzyko nieporozumień, a osobie udzielającej pomocy pozwala wielokrotnie i dokładnie przeanalizować zapis w celu optymalizacji udzielanego wsparcia;
- hiperdostępność, wynikająca z faktu, iż internetowa grupa, w przeciwieństwie do grupy tradycyjnej, nie jest związana z przestrzenią fizyczną. Odległość geograficzna dla tej formy komunikacji nie ma znaczenia. Grupa jest dostępna nieprzerwanie i każdy może wybrać dogodną dla siebie porę połączenia się z nią. Użytkownicy mogą także spotkać się na forum albo na czacie jednocześnie, uzgodniwszy wcześniej wspólny termin. Internetowa grupa wsparcia jest więc idealnym rozwiązaniem dla osób, które z różnych względów nie mogą spotykać się w tradycyjnych grupach wsparcia;
- hiperanonimowość, pozwalająca uniknąć skrępowania podczas zwierzenia się z najbardziej osobistych problemów. Kontakt twarzą w twarz może być w takich sytuacjach trudny, w trakcie kontaktów internetowych *widać tylko monitor. Wyznaniu towarzyszy jedynie klawiatura. Nie ma spojrzeń, ruchów. Jest tylko tekst, a w tekście problem, pytanie, opowieść* [Kennedy, 1996, s. 56]. Anonimowość nie przeszkadza w wytworzeniu się na gruncie wzajemnych zwierzeń poczucia wspólnoty, poprawia natomiast komfort wypowiedzania się. Internetowe grupy samopomocy przeważnie charakteryzują się także brakiem presji wypowiedzania się. Mniej otwartym osobom potrzebny jest czas na obserwację funkcjonowania grupy i nabranie zaufania do jej członków, zanim zdobędą się na odwagę mówienia o swoich problemach,
- hiperotwartość – ze względu na daleko posuniętą anonimowość, Internet jest „najbardziej tolerancyjnym narzędziem komunikacji”. Anonimowość pozwala na większą szczerłość i otwartość w wyrażaniu nawet najbardziej niepopularnych opinii oraz w dzieleniu się tajemnicami i problemami.

Hiperinformacyjność, oznaczająca dostęp do ogromnej ilości wiedzy w bardzo krótkim czasie. Osoba włączająca się w działalność wirtualnej grupy samopomocy, przyjmującej przykładowo kształt forum internetowego, otrzymuje do swojej dyspozycji kompendium wiedzy na dany temat. Wśród uczestników grupy zawsze znajdzie się osoba

chętna do pomocy, która podzieli się wiedzą i swoim doświadczeniem. Przynależność do internetowych grup samopomocy, oprócz niewątpliwych zalet, kryje też w sobie wady i niebezpieczeństwa. Po pierwsze, pomoc udzielana jest na podstawie własnych doświadczeń uczestników grupy i nie musi mieć wiele wspólnego z wiedzą fachową. Otrzymane rady warto traktować z dystansem – jako wskazówkę do rozwiązania własnego problemu, wymagającą jednak weryfikacji u profesjonalnego źródła wiedzy. Zaufanie do grupy jest cenne, ale nie może być pozbawione refleksji. Kolejnym niebezpieczeństwem, grożącym wirtualnym grupom samopomocy, jest nieszczerłość i oszustwa niektórych ich członków, w tym podszywanie się pod innego członka grupy. Wykrycie takiego incydentu wywołuje w grupie dezorientację, a nade wszystko podkopuje wzajemne zaufanie [Królikowska, 2006, s. 113].

Podobnie jak w przypadku pomocy specjalistów online, także w odniesieniu do wirtualnych grup samopomocy nie można zapominać, że kontakt za pośrednictwem Internetu nie może zastąpić bezpośredniego spotkania z życzliwą osobą w świecie rzeczywistym. *Każdy potrzebuje bliskości drugiego człowieka, dotyku, spojrzenia. Nie potrafimy normalnie żyć bez poczucia rzeczywistej bliskości* – pisze Królikowska. I dodaje: *Szukając (...) pomocy w cyberprzestrzeni, nie można liczyć na to, że pozwoli ona rozwiązać wszystkie problemy i zaspokoić potrzebę obcowania z innymi ludźmi. Trzeba być świadomym tego, że internetowe grupy wsparcia mogą być jedynie uzupełnieniem kontaktów w rzeczywistym świecie, nie stanowią jednak ich substytutu* [Królikowska, 2006, s. 115].

Podsumowując niniejsze rozważania, można stwierdzić, iż każdy sposób pomagania samemu sobie i innym, nawet niestandardowy, może być dobry i wzbogacający, pod warunkiem zachowania w korzystaniu z niego umiaru i pewnej dozy krytycyzmu.

Bibliografia

- Aouil B.: *Rzeczywistość wirtualna w procesie wspomagania rozwoju i życia człowieka niepełnosprawnego*. [W:] *Człowiek niepełnosprawny: rodzina i praca*. Red. naukowy B. Aouil, M. Kościelska. Wydawnictwo Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2004
- Cantelmi T., Grifo L. G.: *Grupy samopomocy on-line*. [W:] *Wirtualny umysł. Fascynująca pajęczyna Internetu*. Red. naukowy T. Cantelmi, L. G. Grifo. Wydawnictwo OO. Franciszkanów „Bratni Zew”, Kraków 2003
- Cantelmi T., Grifo L. G.: *Sieć sieci: Internet a komunikacja multimedialna*. [W:] *Wirtualny umysł. Fascynująca pajęczyna Internetu*. Red. naukowy T. Cantelmi, L. G. Grifo. Wydawnictwo OO. Franciszkanów „Bratni Zew”, Kraków 2003
- Castells M.: *Spółeczeństwo sieci*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007
- Kennedy A. J.: *Internet dla opornych*. Oficyna Wydawnicza, Warszawa 1996
- Krasiejko I.: *Forum internetowe – pomoc i samopomoc dla rodzin osób niepełnosprawnych*. „Niepełnosprawność i rehabilitacja” 2007, nr 1

- Krejtz K., Krejtz I.: *Ja w sieci – sieć we mnie. Zależności pomiędzy doświadczeniami relacji w Internecie a reprezentacją obrazu siebie*. [W:] *Spółeczna przestrzeń Internetu*. Red. naukowy D. Batorski, M. Marody, A. Nowak. Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”, Warszawa 2006
- Królikowska A.: *Pomocna dłoń w cyberprzestrzeni. Poszukiwanie pomocy i formy jej udzielania*. [W:] *Spółeczna przestrzeń Internetu*. Red. naukowy D. Batorski, M. Marody, A. Nowak. Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”, Warszawa 2006
- Leszczyński A.: *Szkolny poradnik internetowy*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000
- Lipiec P., Zając J. M.: *Motywacje, zachowania i poglądy autorów i czytelników blogów*, Agora S.A., <http://www.gemius.pl/pl/raporry/2008-02/02> [dostęp 8.05.2009]
- Olcoń-Kubicka M.: *Blogi jako przejaw współczesnego trybalizmu*. [W:] *Spółeczna przestrzeń internetu*. Red. naukowy D. Batorski, M. Marody, A. Nowak. Wydawnictwo Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej „Academica”, Warszawa 2006
- Wallace P.: *Psychologia Internetu*. Dom Wydawniczy REBIS, Poznań 2005
- Żyta A.: *Niepełnosprawni oraz członkowie ich rodzin o sobie – blogi i fora internetowe drogą ku normalności*. [W:] *Pedagogika specjalna – koncepcje i rzeczywistość. Socjopedagogiczne aspekty rehabilitacji osób niepełnosprawnych*. Red. naukowy T. Żółkowska, M. Wlazło. ZAPOL, Szczecin 2008
- http://czat.wp.pl/id_czata,1176,zapis.htm [dostęp 11.05.2011]
- http://pl.wikipedia.org/wiki/Forum_dyskusyjne [dostęp 07.05.2011]
- [http://usenet.gazeta.pl/usenet/0,47943.html?group=pl.soc.dzieci.starsze&tid=66685&MID=%3Chqp96d%24d8t%241%40inews.gazeta.pl%](http://usenet.gazeta.pl/usenet/0,47943.html?group=pl.soc.dzieci.starsze&tid=66685&MID=%3Chqp96d%24d8t%241%40inews.gazeta.pl%24) [dostęp 15.04.2011]
- <http://wienmar.republika.pl/Sloownik.htm> [dostęp 11.05.2011]
- <http://www.i-sloownik.pl/> [dostęp 6.05.2009]
- <http://www.domaintools.com/internet-statistics/> [dostęp 19.09.2009]
- <http://www.dzieci.org.pl> [dostęp 11.05.2011]
- <http://www.niepelnosprawne.pl> [dostęp 11.05.2011]